

Sarajevo, 16.12.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
09.12.2019.- 13.12.2019.

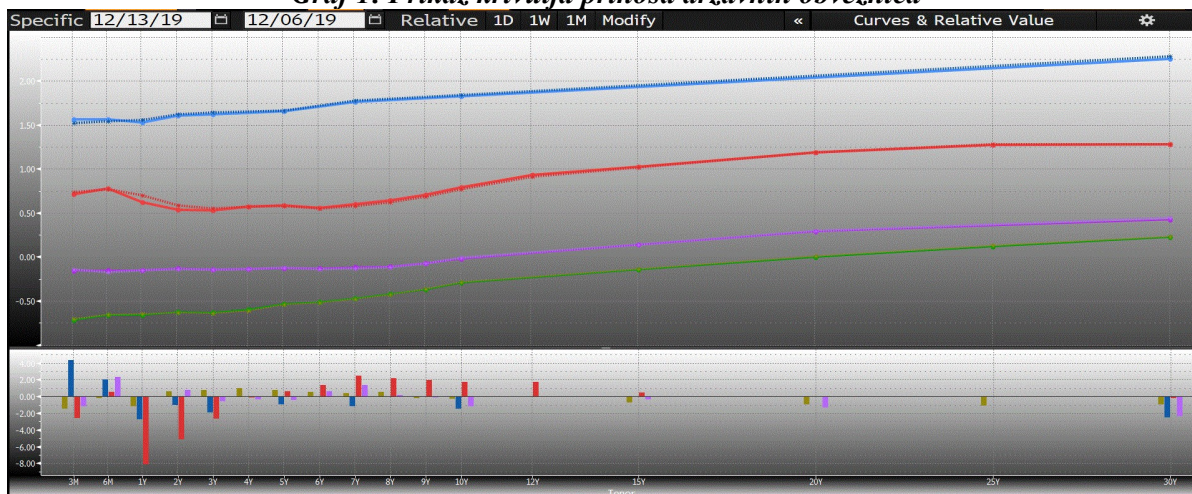
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	6.12.19	-	13.12.19	6.12.19	-	13.12.19	6.12.19	-	13.12.19	6.12.19	-	13.12.19
2 godine	-0,63	-	-0,62	1,61	-	1,60	0,59	-	0,55	-0,14	-	-0,13
5 godina	-0,54	-	-0,53	1,66	-	1,65	0,58	-	0,59	-0,12	-	-0,12
10 godina	-0,29	-	-0,29	1,84	-	1,82	0,77	-	0,79	-0,01	-	-0,02

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	6.12.19	-	13.12.19
3 mjeseca	-0,685	-	-0,692
6 mjeseci	-0,659	-	-0,661
1 godina	-0,635	-	-0,645

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 13.12.2019. godine (pune linije) i 06.12.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone nisu zabilježili bitnije promjene u odnosu na prethodnu sedmicu, iako je tokom sedmice bila izražena volatilnost, posebno krajem prošle sedmice kada su se pojavili prvi konkretni signali o mogućem postizanju dogovora prve faze trgovinskog sporazuma između SAD i Kine. Pored toga, tržište je bilo u iščekivanju rezultata izbora u Velikoj Britaniji, održanih proteklog četvrtka.

ECB je na posljednjoj ovogodišnjoj sjednici, u skladu s očekivanjima, zadržala nepromijenjenu monetarnu politiku, te je referentna kamatna stopa ECB i dalje 0,0%, a najavljeno je da će program kupovina obveznica trajati nešto duže i nakon prvog povećanja kamatnih stopa. Najavljeno je da će kamatne stope ostati na trenutnim ili nižim nivoima dok inflacija ne zabilježi nivo blizu ciljanog. Predsjednica ECB gđa Lagarde je izjavila da postoje određeni znakovi ekonomske stabilizacije, iako su silazni rizici i dalje prisutni, ali i nešto manje izraženi u poređenju s prije nekoliko prethodnih mjeseci. Takođe, Lagarde je izjavila da postoje inicijalni znakovi koji ukazuju na rast osnovnih cijena.

Što se tiče fiskalnih stimulansa, Lagarde je izjavila da vlade koje imaju fiskalni prostor treba da budu spremne da reaguju, bez navođenja imena konkretnih država. Lagarde je najavila i da će dugo očekivana revizija strategije ECB započeti u januaru, te da ona želi da ista bude okončana do kraja 2020. godine. Prema njenom mišljenju revizija je trebalo da bude urađena i ranije jer je posljednja urađena prije 16 godina. Lagarde je mišljenja i da je odgovarajuće vrijeme da se ponovo ispita efikasnost svakog instrumenta pojedinačno. Na pitanje o efektima negativnih kamatnih stopa, ona je odgovorila da je ECB veoma svjesna negativnih sporednih efekata ovakvih stopa, ali da se čini da negativne kamatne stope djeluju, te da je njihova upotreba bila prilično efikasna. ECB je u novom krugu dugoročnih kredita (TLTRO3) bankama plasirala 97,7 milijardi EUR, što predstavlja drugu po redu od ukupno sedam zakazanih aukcija. Ranije je očekivano da će potražnja za ovim kreditima na ovoj aukciji iznositi 120 milijardi EUR. ECB je objavila i nove prognoze GDP-a i inflacije u eurozoni. Prognoze rasta GDP-a za tekuću godinu su blago povećane na 1,2% (ranije očekivano 1,1%), dok su za 2020. godinu blago smanjene na 1,1% (ranije očekivano 1,2%), a prognoze za 2021. godinu su nepromijenjene na nivou od 1,4%, te se isti nivo rasta očekuje i u 2022. godini. Prognoze kretanja stope inflacije za ovu godinu su nepromijenjene (1,2%), za 2020. godinu blago povećane na 1,1% (ranije očekivano 1,0%), dok su za 2021. godinu prognoze inflacije smanjene na 1,4% (ranije očekivano 1,5%). Očekivana stopa inflacije u 2022. godini je 1,6%.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	DEC	-5,3	0,7	-4,5
2.	ZEW indeks povjer. investitora (6 mjeseci) – Njemačka	DEC	0,3	10,7	-2,1
3.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	OKT	-2,4%	-2,2%	-1,8%
4.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	OKT	-0,4%	-0,2%	0,2%
5.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	OKT	-	1,6%	1,4%
6.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	OKT	-2,0%	-2,4%	-2,2%
7.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	OKT	-	-1,5%	0,2%
8.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	OKT	-0,2%	0,1%	0,5%
9.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	OKT	-	0,4%	1,4%
10.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	OKT	19,3	21,5	21,2
11.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	NOV	1,2%	1,2%	0,9%
12.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	NOV	1,2%	1,2%	0,9%
13.	Stopa nezaposlenosti – Italija (kvartalno)	III kvartal	9,8%	9,8%	9,9%
14.	Bilans budžeta – Belgija (u milijardama EUR)	NOV	-	-11,085	-7,955

SAD

Tokom protekle sedmice održan je sastanak FOMC-a. U skladu s očekivanjima, referentna kamatna stopa je ostala nepromijenjena na nivou 1,50%-1,75%, te većina članova FOMC-a očekuje da u 2020. godini neće doći do promjene kamatnih stopa. Predsjednik FOMC-a je izjavio „da bi za rast kamatnih stopa želio da vidi da je inflacija uporna i da je ista značajna“. Iz FOMC-a je nakon ove odluke saopšteno da je trenutna pozicija monetarne politike zadovoljavajuća da podrži održivu ekspanziju ekonomske aktivnosti, snažne uslove na tržištu rada i inflaciju blizu ciljanog nivoa od 2%. Vezano za problem koji se javlja na repo tržištu, Powell je izjavio da će Fed prilagoditi operacije na tržištu novca ukoliko se ukaže potreba za podrškom ovog tržišta, te dodao da ne postoje šire implikacije od tehničkog prilagođavanja Feda.

Očekivanja pojedinačnih članova FOMC-a o pitanju budućih povećanja referentne kamatne stope su u prosjeku smanjena u odnosu na prognoze iz septembra, te se sada u 2020. godini ne očekuju promjene, u 2021. godini povećanje od 25 baznih poena, a za koliko se očekuje da će povećanje iznositi i u 2022. godini. Prosječne prognoze rasta GDP-a SAD su ostale nepromijenjene, te se za tekuću godinu očekuje rast od 2,2%, a za narednu godinu rast od 2,0%. Prognoze inflacije su, takođe, nepromijenjene, te za ovu godinu iznose 1,5%, a za 2020. godinu 1,9%.

Zvaničnici Kine i SAD su u petak postigli sporazum u prvoj fazi pregovora, čime su spriječene nove carine na uvoz robe iz Kine u visini od 160 milijardi USD. Sporazum koji je u petak postignut

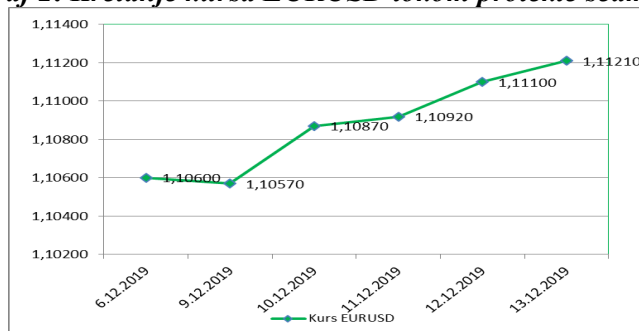
podrazumijeva smanjenje carina sa 15% na 7,5%, na oko 120 milijardi USD kineskog uvoza, a koji se odnosi na tarife uvedene u septembru. Prema saopštenju kancelarije za trgovinske pregovore SAD, od Kine se zahtijeva da poduzme strukturne reforme ekonomskog i trgovinskog režima u segmentima intelektualnog vlasništva, transfera tehnologije, poljoprivrede, finansijskih usluga, valute i deviznog kursa. Faza I, takođe, uključuje obavezivanje Kine da u narednim godinama kupuje značajne količine dobra i usluga SAD. Ipak, tržišni učesnici su oprezni zbog i dalje prisutne neizvjesnosti oko statusa ovog dogovora, uzimajući u obzir da još uvijek nije zvanično potpisan, a dodatni detalji istog se očekuju početkom januara.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	NFIB indeks optimizma malih kompanija NOV	103,0	104,7	102,4
2.	Produktivnost nefarmerskog sektora (kvartalno) final. III kvartal	-0,1%	-0,2%	-0,3%
3.	Stopa inflacije NOV	2,0%	2,1%	1,8%
4.	Proizvođačke cijene (G/G) NOV	1,3%	1,1%	1,1%
5.	Bilans budžeta (u milijardama USD) NOV	-206,2	-208,8	-204,9
6.	Broj inicijalnih zahtjeva zbog nezaposlenosti 7. DEC	214.000	252.000	203.000
7.	Broj kontinuiranih zahtjeva zbog nezaposlenosti 30. NOV	1.678.000	1.677.000	1.698.000
8.	Indeks maloprodaje NOV	0,5%	0,2%	0,4%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,1060 na nivo od 1,1121.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice održani su opšti izbori u Velikoj Britaniji na kojima je pobjedu odnijela Konzervativna stranka premijera Johnsona koja je uspjela da osvoji veliku većinu u Parlamentu (preko 360 od ukupno 650 mjesta), odnosno najveću pobjedu od 1987. godine. Ovakav izborni rezultat će omogućiti premijeru da pojednostavi glasanje Parlamenta vezano za pitanje što ranijeg Brexita. Nakon objavljenih rezultata izbora, GBP je zabilježila aprecijaciju u odnosu na vodeće svjetske valute.

Tokom vikenda časopis Guardian je objavio vijest da EU traga za produženjem tranzicijskog perioda Brexita nakon 2020. godine, kao jednog od načina prevazilaženja problema kratkog perioda pregovora oko novih odnosa između Velike Britanije i EU, s obzirom na to da premijer Johnson insistira na tome da neće tražiti produženje nakon 11 mjeseci. Uzimajući u obzir da je partija premijera Johnsona osvojila većinu na izborima, očekuje se da će Velika Britanija napustiti EU 31. januara, odnosno za manje od 50 dana. Tranzicijski period će trajati do 31. decembra 2020. godine kada Velika Britanija treba da izađe iz carinske unije i jedinstvenog tržišta i kada će da zaključi nove aranžmane.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (tromjesečno)	OKT	0,0%	0,0%	0,3%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	OKT	-1,2%	-1,3%	-1,4%
3.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	OKT	-1,4%	-1,2%	-1,8%
4.	Trgovinski bilans (u milijardama GBP)	OKT	-2,8	-5,19	-1,92
5.	Output građevinskog sektora (G/G)	OKT	-0,1%	-2,1%	0,5%
6.	RICS indeks cijena kuća	NOV	-5%	-12%	-6%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,84171 na nivo od 0,83440, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3140 na nivo od 1,3331.

JAPAN

Za Japan je objavljen znatno bolji finalni podatak o rastu GDP-a u trećem kvartalu, u odnosu na preliminarini. Prinos desetogodišnjih japanskih obveznica početkom prošle sedmice je tokom trgovanja dostigao nivo od 0,0% prvi put od marta tekuće godine. Uticaj na rast prinosa japanskih obveznica imao je revidirani program kupovina obveznica od strane BoJ, kao i pad averzije prema riziku koji je bio prisutan na tržištu usljed rasta optimizma oko prve faze trgovinskog sporazuma između SAD i Kine. Istovremeno, Japan je emitovao petogodišnje obveznice po prinosu od -0,083%, što je najveći nivo prinosa zabilježen od aukcije održane u oktobru prošle godine.

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da globalna ekonomija pokazuje svijetle znakove, navodeći da su ekonomije SAD i Kine čvrste i da očekuje da će naredne godine biti zabilježen rast globalne ekonomije. Prema nezvaničnim informacijama, BoJ vidi značajan uticaj stimulansa Vlade najavljenih prošle sedmice, čija bi primjena trebalo da počne naredne fiskalne godine koja počinje u aprilu. Ovaj paket uključuje 13,2 biliona JPY fiskalnih mjera podrške ekonomiji. Sve ovo povećava vjerovatnoću da bi BoJ mogla prvi put u posljednjih godinu dana povećati ekonomske prognoze. Zamjenik guvernera BoJ Amamiya je izjavio da će se BoJ fokusirati na rizike po ekonomiju kako bi neizvjesnosti oko trgovinskih pregovora SAD i Kine zajedno sa slabom globalnom potražnjom mogle da negativno utiču na izgleda, ali je signalizirao da za sada ne vidi potreba za tim, jer će najavljeni paket potrošnje Vlade ubrzati privredni rast.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (G/G) final.	III kvartal	0,6%	1,8%	2,0%
2.	Tekući račun (u milijardama JPY)	OKT	1.806,8	1.816,8	1.612,9
3.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	OKT	138,8	254,0	1,1
4.	Kreditiranje banaka (G/G)	NOV	-	2,1%	2,0%
5.	Monetarni agregat M2 (G/G)	NOV	2,5%	2,8%	2,4%
6.	Monetarni agregat M3 (G/G)	NOV	2,1%	2,3%	2,0%
7.	Industrijska proizvodnja (G/G) final.	OKT	-	-7,7%	1,3%
8.	Tankan indeks povjerenja prerađivačkog sektora	IV kvartal	3	0	5

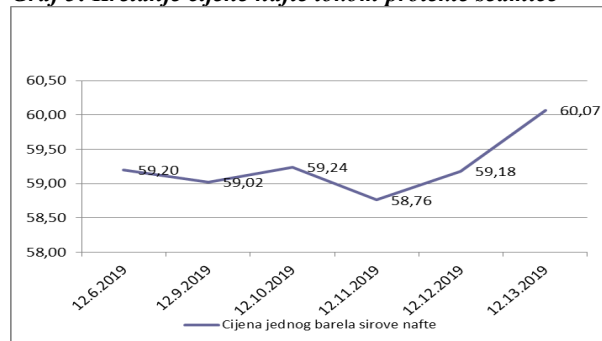
JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 120,18 na nivo od 121,56. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa od 108,58 na nivo od 109,38.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 59,20 USD (53,53 EUR). Cijena nafte je, nakon blagog pada u ponedjeljak, u utorak zabilježila blagi rast, što je bilo dovoljno da dostigne najveći nivo od 17. septembra. Međutim, već narednog dana cijena je zabilježila pad nakon što je iz OPEC-a saopšteno da očekuje da će proizvodnja ovog energenta u Rusiji nastaviti da raste u 2020. godini, vjerovatno za 0,61%, na dnevni nivo od 11,5 miliona barela. Zalihe nafte u SAD su u prošloj sedmici neočekivano povećane za 822.000 barela. Takođe, IEA je objavila da očekuje da dogovoreno smanjenje proizvodnje nafte članica OPEC+ neće zaustaviti globalni višak nafte tokom sljedeće godine. Očekuje se da bi globalna akumulacija zaliha ovog energenta tokom prvog kvartala mogla iznositi do 700.000 barela na dnevnom nivou, čak i ako dogovoreno smanjenje proizvodnje od 2,1 miliona barela na dnevnom nivou bude u potpunosti ispoštovano. Takođe, navodi se da ponuda nafte izvan ove grupe, vođena proizvodnjom iz škrljca u SAD, nastavlja da raste znatno brže u odnosu na svjetsku potražnju. Uprkos tome, vođena pozitivnim očekivanjima postizanja prve faze trgovinskog sporazuma između SAD i Kine, cijena nafte je do kraja sedmice bilježila rast, te je u petak dostigla nivo preko 60 USD po barelu, prvi put od 16. septembra.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena nafte je iznosila USD 60,07 (EUR 54,01), a što na sedmičnom nivou predstavlja rast od 1,47%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.460,17 USD (1.320,23 EUR).

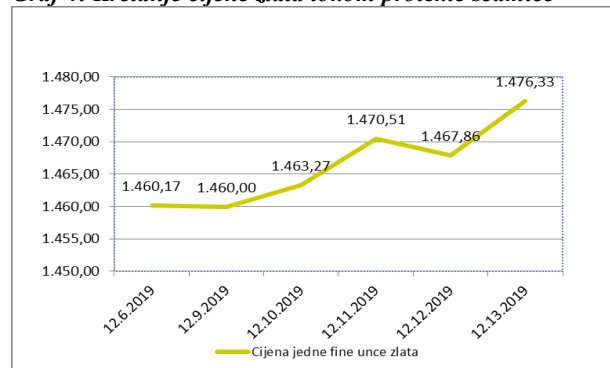
Cijena zlata se početkom protekle sedmice kretala u uskom rasponu uoči iščekivanja signala sa redovnog dvodnevog sastanka FOMC-a, te iščekivanja detaljnijih informacija o tome da li će stupiti na snagu drugi krug tarifa na uvoz kineskih proizvoda u SAD. Rok za navedene tarife je bio 15. decembar. Nešto izraženiji rast cijene zlata zabilježen je u srijedu usljed široko rasprostranjene slabosti USD, dok je potražnja za zlatom izvan Dalekog istoka bila relativno stabilna tokom ove sedmice.

Povećani optimizam na tržištu vezano za iščekivanja napretka trgovinskih pregovora je uticao na kratku korekciju kretanja cijene zlata u četvrtak. Iz JPMorgana je saopšteno da kao najveći rizik u sljedećoj godini vide predsjedničke izbore u SAD. Što se tiče pitanja zlata, predlaže se zauzimanje kraćih pozicija.

Ipak, na kraju sedmice cijena ovog plemenitog metala je ponovo povećana, nakon što je nedostatak detalja o gore spomenutom sporazumu uticao na to da investitori ostanu oprezni, pa je tako ponovo bila izražena potražnja za sigurnijim investicijama.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.476,33 USD (1.327,52 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je zabilježila rast od 1,11%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.